

Amerikan dolarının önlenemez yükselişi. Bir alım fırsatı mı?

Şu aralar Türkiye’de dolar, sepet kur ve borsada fiyatlar toz duman ve yatırımcılar ne yapacaklarını şaşırılmış durumda. Aslında Amerikan dolarının diğer para birimleri, özellikle Euro karşısında değer kazanması uzun bir süredir bekleniyordu ve Avrupa Merkez Bankasının parasal genişlemeye başlamasıyla da Euro Dolar karşısında özellikle son bir ayda ciddi bir şekilde değer kaybetti ve pariteye çok yaklaştı. Yılbaşından bugüne Euro’nun dolara karşı değer kaybı %15. Parite şu anda 1.05 ile son 12 yılın en düşük düzeyinde ve beklentiler de 1’e ve daha alt düzeylere geleceği yönünde.

Dolar öte yandan, aynı dönemde bütün gelişmekte olan ülkelerin para birimlerine göre de değer kazandı. Bizim amacımız bu yazıda çok basit bir şekilde Türk lirasının bu dönemde değer kaybının ne kadarının diğer gelişmekte olan ülkelerin değer kaybıyla açıklanabileceği ve ne kadarının da Türkiye’ye özel gelişmelerden kaynaklandığını anlamak. Tabii, Türkiye’ye özel gelişmelerden kastımız son zamanlarda Merkez Bankası’na yapılan suçlamalar ve bunun sonucu olarak Merkez Bankası’nın bağımsızlığının ciddi bir şekilde sorgulanması.

Her ne kadar bu sorunun cevabı çok ciddi ve ayrıntılı bir istatistik modelleme gerektirse de biz basite indirgeyerek, sadece gözlemlere bakarak bir çıkarım yapmaya çalıştık. İlk baktığımız rakamlar, Türk Lirasının değer kaybını incelemek. 22 Aralık 2014-13 Mart 2015 arası TL’nin Dolara göre değer kaybı %13.1. Aynı dönemde gelişmekte olan ülkelerden 9 tanesinin basit ortalama getiri kaybı %10.2. Bu basit ortalamalar gelişmekte olan ülkeler arasındaki farklı değer kayıplarını göz ardı ediyor. Örneğin Brezilya Real’i bu dönemde %21 değer kaybederken, Hindistan Rupee’si %0.07 değer kazanıyor. Ruble’nin bu dönemdeki değer kaybı ise sadece %11.1. Ayrıca bu ülkelerin ekonomik yapıları da farklılık gösteriyor. Petrol fiyatlarındaki düşüşler, Türkiye cari açığını ciddi bir şekilde pozitif etkilerken, örneğin özellikle Rusya’yı çok kötü etkiliyor. Biraz önce de belirttiğimiz gibi bu farklılıkları hiç hesaba katmadık. Kısacası ekonomistlerin çok sevdiği ve sıkça kullandığı ‘ceteris paribus’ varsayımının arkasına sığındık.

Çok basit bir yorumla Türk Lirasının değer kaybının %10.2’sini, doların diğer para birimleri karşısında değer kazanmasına bağlarken yaklaşık %3 civarı Türkiye’ye özgü sebeplerden kaynaklanıyor. Şu aralar bu özel sebeplerde bir yumuşamanın başlamasıyla, Türk lirasının bundan sonra çok fazla değer kaybetmemesi gerektiği yönünde bir sonuca ulaştığımızı söylüyor. Bu arada BIST100’ün dolar bazında son 3 ayda %30 düşmesi, bankaların bazılarının defter değerlerinin 1’in altına gerilemesi yani piyasa fiyat kazanç değerlerinin de, hem tarihsel ortalama değerlerinin altında seyretmesi, hem de diğer ülkelere oranla daha cazip olması bize düşüşlerin alım yönünde fırsat olarak kullanılması gerektiğini söylüyor.

22/12/2014=100		
		%
TRY	Turkish Lira	-13.09
BRL	Brazilian Real	-21.89
RUB	Russian Ruble	-11.1
ZAR	Sourth African Rand	-7.46
IDR	Indonesian Rupiah	-6.42
MXN	Mexican Peso	-5.54
INR	Indian Rupee	0.69
PLN	Polish Zloty	-13.38
HUF	Hungarian Forint	-13.57
Source: Bloomberg		-10.19

Atıf Cezairli, Ph.D., CFA, CAIA Managing Partner

İstanbul Portföy, bu bilgilerin doğru, eksiksiz ve değişmez olduğunu garanti etmemektedir. Sayfada verilen bilgiler genel nitelikte olup yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgi bu sayfada ve İstanbulPortfoy.com websitesinde olmayabilir. Bu sebeple, okuyucuların, bu siteden elde edilen bilgilere dayanarak hareket etmeden önce, bilgilerin doğruluğunu teyit ettirmeleri önerilir ve bu bilgilere dayanılarak aldıkları kararlarda sorumluluk kendilerine aittir.